

Besættelsen fra den 9. april 1940 til den 5. maj 1945.

Jeg er født den 14. marts 1925 og var så 15 år, da Danmark blev besat af tyskerne tirsdag den 9. april 1940.

Jeg var den gang tjenestekarl på en gård tæt ved Bjerregrav Stationsby.

Den 9. april vågnede vi tidligt om morgenen ved en mærkelig brummen. Da vi stod op kunne vi se nogle flyvemaskiner højt oppe. Så højt at vi ikke kunne se mærkerne på maskinerne.

Senere på dagen fløj maskinerne lavere, så vi kunne se mærkerne på maskinerne og at de var tyske.

Vi havde ikke radio på karlekamrene og læste vel heller ikke aviser regelmæssigt, men efterhånden blev vi klar over at Danmark blev besat af tyskerne.

Søndagen efter den 9. april gik jeg meget på Bjerregrav Station og kiggede på de tyske troppetransporttog.

Da der var dobbeltspor mellem Randers og Bjerregrav, men kun enkeltspor videre nordpå, holdt der et transporttog på stationen og et tog ude ved indkørselsignalet i længere tid.

Der var meget og se på, soldater, kanoner og andet materiel. Materieldet skulle nok videre til Norge.

Det var tyske tog med tyske damplokomotiver og tysk lokomotivpersonale, men med en dansk lods. Ofte en ung lokomotivfyrbøder.

Trafikekspedienten på stationen var meget nervøs, han sagde: "Jeg er lige glad med hvem der vinder krigen. Bare det her rod snart er forbi".

Jeg tjente på landet under hele besættelsen og oplevede ikke krigen særlig meget. Dog, da jeg i 1940-41 tjente på gård ved Langvang, lige nord for dragonkasernen med danske soldater nord for Randers, oplevede jeg luftalarm en nat. Vi stod op. Kiggede ud af vinduerne, men der var ingen bombenedkastninger. Hvorfor der var luftalarm blev jeg ikke klar over.

Det jeg oplevede mest var, at der opstod mangel på forskellige ting. Cykeldæk bl.a. Og der var rationeringer af kaffe, sukker, smør o.a. En del varer var rationeret allerede før besættelsen. Krigen begyndte jo den 1. september 1939, da tyskerne gik ind i Polen.

Og efterhånden kunne vi kun få "maksimaltøj", der var af ringere kvalitet, end tøjet før besættelsen. Vi manglede jo ikke mad, for den lavede vi selv. Nogle lavede selv smør af piskefløde.

Som andre unge gik jeg til bal i forsamlingshusene på egnen. Da der i slutningen af besættelsen var udgangsforbud efter kl. 22.00 begyndte ballerne om eftermiddagen, vel kl. 16,00.

Sidst i besættelsestiden blev forsamlingshuset i Helstrup besat af fredelige tyske soldater.

Og sidst i besættelsestiden kom der tyske flygtninge til Danmark. F.eks. blev skolen i Langå besat af tyske flygtninge.

Efter min tid ved landbruget fik jeg arbejde på en trævarefabrik i Langå. Der lavede vi bl.a. generatortræ til gengasbilerne. Under besættelsen blev der hurtigt umuligt at få benzin.

Så både personbiler, lastbiler og busser kørte på gengas, produceret bl.a. på træ. Der blev placeret en generator(kakkelovn) bag på personbiler og busser. Lastbilerne havde kakkelovnen indbygget bag ved førerhuset.

De få biler der var den gang blev "klodset op". Læger og dyrlæger og få andre kunne dog få benzin. Lægernes biler havde et + på nummerpladen også før krigen og længe efter krigen. Men vel på grund tyveri af medicin fra lægetasker har lægebiler ikke længere + på nummerpladen.

Under krigen kørte jernbanerne udelukkende med damplokomotiver. Sidst i besættelsestiden var der mangel på kul til DSBs lokomotiver. Man kørte en tid på brunkul fra Midtjylland, men det var ikke godt som stenkul. Mangelen på brændsel til lokomotiverne medførte, at der kun kørte nogle få tog hver anden dag.

Den 1. juni 1946 blev jeg indkaldt som soldat ved Jyske Dragon Regiment i Randers. I den kaserne på Mariagervej,, hvor jeg 5 år tidligere havde tjent lige nord for.

Efter rekruttiden (3 måneder) gik det meste af min soldatertid med, at gå flygtningevagt ved de tyske flygtningelejre.

Der var allerede før befrielsen tyske flygtninge i Danmark, men den 5. maj 1945 var der ca. 250.000 tyske flygtninge i Danmark.

Regeringen havde bestemt, at de tyske flygtninge ikke måtte blande sig med den danske befolkning, hvorfor der blev oprettet lejre til de tyske flygtninge. Lejrene var indhegnede og der gik dansk vagtpersonale omkring lejrene for at undgå fraternisering med den danske befolkning. Vagtpersonalet var først politiet, senere militæret.

Det var forbudt danskere, at kontakte flygtninge i lejrene. Vi blev lovet 3 dagen orlov, hvis vi fangede en fraternisør.

Rasmus Valbjørn

Platanvej 20, Hasseri

9000 Aalborg

Tlf. 98 18 22 68

E-mail: rasmusvalbjoern@hasseris.dk